

als laatste herberg op onzen tocht hebben gekozen en ons daarna afvragen of wij erheen niet beter dwars door het warme, bloeiende weiland zullen loopen, waar elke kleine halm het einddoel kan zijn van onzen voet.... eer wij „van huis” gaan langs het romantisch-kronkelend pad onzer jeugd-herinneringen!

R. H.

ALBERT VERWEY, *Rondom mijn Werk*. Santpoort, C. A. Mees, 1925.

Eerst thans, na zeven jaar, wordt duidelijk wat wij met het eindigen van „De Beweging” verloren hebben: een organisch tijdschrift, waarin litteratuur ontstond, en niet: verzameld werd. Het falen van Nieuwe Kroniek, Stem en Vrije Bladen als zoodanig moge een aanwijzing zijn, hoe zelden dergelijke periodieken levensvatbaar zijn in den eigenlijken zin van het woord. Met „De Beweging” verloren wij Verwey als daadwerkelijk leidende figuur in onze letterkunde en ook dit blijkt hoe langer hoe meer een zeer gevoelig verlies, voor haar verdere ontwikkeling. De anarchie, waarin onze letteren langzamerhand geraakt zijn en die zich openbaart zoowel in de zeldzaamheid van een krachtige, en onpartijdige, kritiek, als in een bijkans ongelimiteerde productie van wie-het-maar-eens-probeeren-wil, is zeker voor een niet gering deel het gevolg van de, in doorsnee zoo individualistische, geaardheid der tachtigers, voor wie, buiten het eigene, wereld noch werkzaamheid bestond en die zich daarom actief nagenoeg niet bekommerden om de na hen komenden. Albert Verwey maakte hierop reeds van den aanvang af een uitzondering en wij kunnen het niet genoeg betreuren, dat de tijdsomstandigheden aan zijn arbeid in deze richting een einde hebben gemaakt, ongeacht de bezwaren, welke men tegen zijn opvattingen naar voren zou willen brengen.

Deze gedachten dringen zich op bij het lezen van zijn boven vermelden bundel, waarin men de kruimels van den disch (1890—1923) verzameld vindt. En men kan niet nalaten zich af te vragen of deze samenlezing geen ijdele bezigheid is geweest, geen tijdverdrijf van een plotseling in zijn activiteit gestremden geest, of Albert Verwey wel aan dit werk zou toegekomen zijn, wanneer „De Beweging” in stand gebleven was. Dat Verwey de eerste symptomen der zoogenaamde „jongste poëzie” in '19 opmerkte, terwijl Coster ze in '20 zonder meer passeerde, versterkt de veronderstelling, dat slechts materiele factoren de bestendiging van het tijdschrift hebben verijdeld en dat de aantrekkingskracht van Verwey's figuur nog ongerept moet zijn geweest. Deze bundel intusschen geeft van zijn dichterschap de sterkste zijde niet en brengt teleurstelling aan hen, die gaarne zouden getuigen van zijn eminente gaven.

R. H.